

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och till lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och till lagar som har samband med den (RP 157/2024 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet och ekonomiutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Följande utlåtanden har lämnats i ärendet:

- ekonomiutskottet EkUU 29/2024 rd
- grundlagsutskottet GrUU 5/2025 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Elise Luovula, finansministeriet
- lagstiftningsråd Petteri Jartti, justitieministeriet
- byråchef Pekka Vasara, Finansinspektionen
- underrättelsetillsynsombudsman Kimmo Hakonen, underrättelsetillsynsombudsmannens byrå
- överinspektör Lotta Järvinen, centralkriminalpolisen
- polisinspektör Anna-Riina Kortenieni, Polisstyrelsen
- överinspektör Heli Heikkola, skyddspolisen
- ledande expert Mika Linna, Finanssiala ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- inrikesministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- dataombudsmannens byrå
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland
- Skatteförvaltningen
- Patent- och registerstyrelsen
- Ålands landskapsregering

Betänkande FvUB 9/2025 rd

- Finlands näringsliv rf
- Finlands Advokater
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, lagen om centralen för utredning av penningtvätt, lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter, lagen om Finansinspektionen, lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om pension för arbetstagare samt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

Syftet med propositionen är att effektivisera informationsutbytet mellan myndigheterna och de övervakare som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Ett syfte är också att främja de mål som ställdes i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering när det gäller att förbättra informationsutbytet och effektivisera övervakningen för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. De föreslagna lagarna bidrar till att främja föresatserna i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering för att säkerställa att skyddspolisens för sitt uppdrag får behövliga uppgifter av polisen, skatte- och utskökningsmyndigheterna och andra myndigheter samt föresatsen om att regeringen ska undanröja hinder för informationsutbyte inom brottsbekämpningen.

Bestämmelserna om behandling av uppgifterna i det penningtvättsregister som centralen för utredning av penningtvätt använder preciseras när det gäller att inhämta uppgifter, införa uppgifter i registret och stryka uppgifter ur registret så att bestämmelserna bättre motsvarar de faktiska kraven i dataskyddslagstiftningen och verksamheten. Bestämmelserna om utlämnande av uppgifter ur penningtvättsregistret kompletteras genom det nationella ikraftsättandet av kreditinstitutsdirektivet för att uppgifter i enlighet med direktivet ska kunna lämnas ut till både Finansinspektionen och Europeiska centralbanken i situationer där Europeiska centralbanken är banktillsynsmyndighet.

Avsikten är också att genom propositionen avhjälpa de brister i fråga om skyddspolisens rätt att få information som kvarstår i speciallagstiftningen efter att skyddspolisens roll ändrades från förundersökningsmyndighet till underrättelsemyndighet när underrättelselagarna trädde i kraft.

I propositionen föreslås det att lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ändras så att bemyndigandet att utfärda förordning av statsrådet om formen för och innehållet i rapporter om tvivelaktiga transaktioner stryks. Enligt förslaget ska det i stället för ett bemyndigande att utfärda förordning föreskrivas om ett bemyndigande för centralen för utredning av penningtvätt att meddela närmare föreskrifter om formen för rapporter om tvivelaktiga transaktioner och presentationen av rapporternas innehåll.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

Betänkande FvUB 9/2025 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Regeringen föreslår ändringar i åtta lagar för att effektivisera myndigheternas informationsutbyte för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism och skydda den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den. Genom propositionen sätts också kreditinstitutsdirektivet i kraft till den del genomförandet gäller utlämnande av uppgifter ur penningtvättsregistret till Finansinspektionen och Europeiska centralbanken i situationer där Europeiska centralbanken är banktillsynsmyndighet.

Syftet med propositionen är att effektivisera informationsutbytet i Finland när det gäller att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Ett annat syfte är att säkerställa att skyddspoliserna får tillräckligt med information för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett hot mot den. Syftet med de föreslagna ändringarna är att förutseende påverka den övergripande säkerheten. Vidare syftar den föreslagna regleringen till att minska möjligheten till tolkning av regleringen och till att förtydliga verksamhetsmiljön för aktörerna inom förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 5/2025 rd) kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men lagförslag 3 bara om utskottets konstitutionella anmärkning om 18 och 19 § beaktas på behörigt sätt, lagförslag 4 bara om utskottets konstitutionella anmärkning om 71 § beaktas på behörigt sätt och lagförslag 8 bara om utskottets konstitutionella anmärkning om 22 b § beaktas på behörigt sätt.

Sammantaget är propositionens mål ytterst viktiga med beaktande av den nuvarande säkerhetsmiljön. Förvaltningsutskottet anser att de föreslagna ändringarna är motiverade. Förvaltningsutskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism

Det föreslås att 3 § 3 mom. i lagförslag 2 (lagen om centralen för utredning av penningtvätt) kompletteras med en ny 18 punkt enligt vilken en persons politiska åsikter eller religiösa övertygelse får registreras i penningtvättsregistret, om registreringen är nödvändig med tanke på behandlingen av ärendet. Dessutom föreslås i 3 mom. en ny 19 punkt enligt vilken en persons etniska ursprung får registreras i penningtvättsregistret om registreringen är nödvändig med tanke på behandlingen av ärendet.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 5/2025 rd) konstaterat för förvaltningsutskottet att den i ljuset av inkommen utredning inte har någonting att anmärka mot den föreslagna regleringen om behandling av känsliga uppgifter. Utskottet påpekar dock att, såsom det framgår av utredningen till utskottet, ordalydelsen i den föreslagna regleringen inte anger att behandlingen av de uppgifter som avses i 18 och 19 punkten gäller enskilda fall. Enligt grundlagsutskottet bör förvaltningsutskottet ännu överväga en komplettering av bestämmelserna.

Betänkande FvUB 9/2025 rd

Förvaltningsutskottet konstaterar att det i 2 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt föreskrivs att centralen för utredning av penningtvätt ska förhindra, avslöja och utreda finansiering av terrorism och föra sådana ärenden till undersökning. Den verksamhetsmiljö där Centralen för utredning av penningtvätt behandlar särskilda kategorier av personuppgifter är organiserad, allvarlig och internationell brottslighet. Särskilda kategorier av personuppgifter behandlas främst vid utredningen av fall som gäller nätbedrägeri, gatugång, hybridhot, finansiering av terrorism och nationell säkerhet.

Enligt utredning till utskottet anmäler de rapporteringsskyldiga till Centralen för utredning av penningtvätt vilken typ av misstänkt terroristisk aktör det är fråga om och till exempel vilken ideologi eller politisk extremism målpersonen understöder. Det kan vara nödvändigt att registrera personens etniska ursprung i penningtvättsregistret till exempel om personen misstänks ha deltagit i en viss terroristgrupps verksamhet där etniskt ursprung är en faktor som starkt förenar gruppens medlemmar. Anmälningarna sparas automatiskt i registret. Enligt utredning till utskottet togs det år 2024 emot sammanlagt över 50 000 rapporter om tvivelaktig transaktion. Om särskilda kategorier av personuppgifter som antecknats i rapporten inte får registreras i penningtvättsregistret, ska de rapporter som gäller finansiering av terrorism alltid behandlas enskilt och ifrågasvarande uppgifter strykas. Att uppgifter stryks försvårar i praktiken de insatser som Centralen för utredning av penningtvätt gör för att bekämpa penningtvätt, dess förbrott och finansiering av terrorism. Också livscykeln och dataintegriteten för den information som behandlas lider, och då kan rapporterna blir oanvändbara.

Utskottet påpekar vidare att det alltid registreras i penningtvättsregistrets loggsystem om någon sett uppgifterna eller lämnat ut dem. Loggsystemet är föremål för laglighetskontroll av Centralen för utredning av penningtvätt, Centralkriminalpolisen, Polisstyrelsen och dataombudsmannen. Utskottet föreslår på det sätt som framgår av detaljmotiveringen nedan preciseringar i de föreslagna punkterna.

Bestämmelser om utlämnande av uppgifter

Propositionen innehåller ett flertal från varandra avvikande bestämmelser om rätten att få information, att lämna ut information och att lämna ut information på eget initiativ. Grundlagsutskottet noterar att de bestämmelser om utlämnande av uppgifter som föreslås i 18 och 19 § i lagförslag 3 (lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter), 71 § i lagförslag 4 (lagen om Finansinspektionen) och 22 b § i lagförslag 8 (lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner) inte är bundna till behövlighets- eller nödvändighetskriteriet på det sätt som grundlagsutskottets etablerade tolkningspraxis förutsätter. I motiveringen till dessa bestämmelser hänvisas det dock i varierande grad till behövligheten eller nödvändigheten av att lämna ut eller få uppgifter för ett visst syfte, även om detta inte direkt framgår av de föreslagna bestämmelserna. Enligt propositionsmotiven (s. 78) är vissa av de föreslagna bestämmelserna knutna till nödvändighetskriteriet, vissa till kriterier som omfattas av logiken i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter och vissa är inte knutna till några kriterier alls.

Grundlagsutskottet anser att de grunder för avvikelserna från utskottets etablerade tolkningspraxis som anges i propositionen, och som främst anknyter till regleringssätten i gällande lagstiftning, inte övertygar i den konstitutionella bedömningen. Enligt utskottet är det också problematiskt att

Betänkande FvUB 9/2025 rd

en del av de föreslagna formuleringarna i sig förefaller att stå i strid med de kriterier som enligt propositionsmotiven ska tillämpas på dem. Utskottet riktar statsrådets uppmärksamhet mot de anvisningar om utarbetande av regeringspropositioner som utarbetats av statsrådet. Enligt anvisningarna ska lagförslag beredas så att de överensstämmer med grundlagen och i förslagen ska det också anges på vilka grunder bestämmelserna anses vara förenliga med grundlagen. Förvaltningsutskottet instämmer i grundlagsutskottets iakttagelse.

Grundlagsutskottet konstaterar att bestämmelserna i 18 och 19 § i lagförslag 3, 71 § i lagförslag 4 och 22 b § i lagförslag 8 måste ändras så att myndigheternas rätt att få uppgifter och möjligheter att lämna ut uppgifter kopplas antingen till "behövliga uppgifter" för ett visst syfte, om avsikten är att på ett uttömmande sätt i lagen räkna upp de uppgifter som avses eller, om datainnehållet inte anges i form av en förteckning, till ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte. Utan dessa ändringar kan lagförslag 3, 4 och 8 enligt grundlagsutskottet inte behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Förvaltningsutskottet håller med grundlagsutskottet och föreslår på det sätt som framgår av detaljmotiveringen nedan preciseringar i rätten att få information och i bestämmelserna om möjligheterna att lämna ut uppgifter.

Lagringstider

Det föreslås att bestämmelsen i 3 § 7 mom. i lagförslag 2 (lagen om centralen för utredning av penningtvätt) ändras så att uppgifter registrerade i penningtvätsregistret stryks ur registret senast vid utgången av det kalenderår då tio år har förflutit från det att anteckningen gjordes, dock så att om de mottagna uppgifterna tagits med i en samlad utredning stryks uppgifterna senast vid utgången av det kalenderår då tio år har förflutit från det att den samlade utredningen inleddes.

Enligt grundlagsutskottet är varaktig lagring av uppgifter inte förenlig med skyddet för personuppgifter om det inte är befogat av skäl som är kopplade till informationssystemets art eller syfte (GrUU 31/2017 rd). Utskottet har understrukt att framför allt lagringstiden för känsliga uppgifter ska vara begränsad på så sätt att uppgifterna bara får finnas lagrade så länge det är nödvändigt för att fullfölja det syfte för vilket uppgifterna har registrerats (se t.ex. GrUU 31/2017 rd, s. 5, GrUU 13/2017 rd, s. 6). Utskottet har till exempel ansett att en lagringstid på fem år för känsliga uppgifter är lång (GrUU 51/2018 rd, s. 16, GrUU 13/2017 rd, s. 6). Förvaltningsutskottet bör överväga om så långa lagringstider behövs och begränsa lagringstiden särskilt för känsliga personuppgifter, om den 10-åriga lagringstiden inte är nödvändig med avseende på syftet med lagringen.

Förvaltningsutskottet konstaterar utifrån inkommen utredning att de föreslagna långa lagringstiderna är nödvändiga, eftersom uppgifter som uttryckligen hör till särskilda kategorier av personuppgifter och behandlas i enskilda fall är nödvändiga under hela livscykeln för fall som behandlas av Centralen för utredning av penningtvätt, på grund av naturen hos centralens uppgift. Rapporter om tvivelaktiga transaktioner, där det finns uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, blir oanvändbara om man ingriper i rapportens integritet genom att stryka uppgifter som är nödvändiga med tanke på rapportens syfte.

DETALJMOTIVERING

2. Lag om ändring av 3 och 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt

3 §. Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Utskottet konstaterar att det i propositionens detaljmotivering (s. 66) föreslås att 3 § 3 mom. 17 punkten kompletteras så att ett fotografi eller en ansiktsbild som behandlats med hjälp av särskilda tekniska metoder för identifiering av en person får registreras i penningtvättsregistret om det är nödvändigt med tanke på behandlingen av ärendet. Bestämmelsens gällande lydelse möjliggör inte registrering av ett fotografi eller en ansiktsbild som behandlats med hjälp av särskilda tekniska identifieringsmetoder i penningtvättsregistret. Ordalydelsen i den föreslagna bestämmelsen verkar dock inte motsvara motiveringstexten, utan tillåter behandling av fotografier eller ansiktsbilder med hjälp av särskilda tekniska identifieringsmetoder. Utskottet föreslår att ordalydelsen i 3 § 3 mom. 17 punkten ändras så att den bättre motsvarar det som föreslås i motiveringen.

Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande (GrUU 5/2025 rd) förvaltningsutskottet uppmärksamhet vid att ordalydelsen i den föreslagna regleringen inte anger att behandlingen av de uppgifter som avses i 3 § 3 mom. 18 och 19 punkten gäller enskilda fall. Förvaltningsutskottet föreslår att 18 och 19 punkten preciseras så att registrering av både en persons politiska åsikt eller religiösa övertygelse och etniska ursprung alltid hänför sig till ett visst fall eller en viss samlad utredning. Samtidigt föreslår utskottet en teknisk korrigering av ordalydelsen i 18 punkten.

3. Lag om ändring av lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter

18 §. Skatteförvaltningens rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter. Enligt den föreslagna 18 § 1 mom. 15 punkten kan skatteförvaltningen trots bestämmelserna om sekretess på eget initiativ lämna ut beskattningsuppgifter jämte identifieringsuppgifter om den skattskyldige till Patent- och registerstyrelsen då de uppgifter som lämnas ut är sådana som konstaterats i samband med skattekontroll eller i något annat sammanhang och som kan vara relevanta vid säkerställandet av att registeruppgifterna om verkliga förmånstagare är korrekta och uppdaterade. Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande (GrUU 5/2025 rd) uppmärksamhet vid att de bestämmelser om utlämnande av uppgifter som föreslås i propositionen inte är bundna till behövlighets- eller nödvändighetskriteriet på det sätt som grundlagsutskottets etablerade tolkningspraxis förutsätter. Förvaltningsutskottet föreslår att Skatteförvaltningens rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter till Patent- och registerstyrelsen kopplas till ”behövliga uppgifter” för ett visst syfte, eftersom de uppgifter som lämnas ut uttryckligen har specificerats vara beskattningsuppgifter jämte identifieringsuppgifter om den skattskyldige och eftersom uppgifterna lämnas ut för att säkerställa korrektheten och aktualiteten hos registeruppgifter om förmånstagare, varvid uppgifter lämnas ut endast i fråga om till exempel felaktiga eller bristfälliga uppgifter. Utskottet föreslår också en teknisk justering av punktens ordalydelse.

19 §. Utlämnande av uppgifter till åklagar- och förundersökningsmyndigheter samt skyddspolis. I likhet med den föreslagna 18 § ovan fäste grundlagsutskottet i sitt utlåtande också i fråga om den föreslagna 19 § 1 mom. uppmärksamhet vid att de bestämmelser om utlämnande av uppgifter som föreslås i propositionen inte är bundna till behövlighets- eller nödvändig-

Betänkande FvUB 9/2025 rd

hetskriteriet på det sätt som grundlagsutskottet etablerade tolkningspraxis förutsätter. Utskottet föreslår att bestämmelsen stryks, eftersom jämförelse av utlämnande av uppgifter för åklagar- och förundersökningsmyndigheterna enligt grundlagsutskottets utlåtande förutsätter en bedömning av vilka konsekvenser tillägget av nödvändighetskriteriet i rätten att lämna ut uppgifter har inte bara för skyddspolisens utan också för åklagar- och förundersökningsmyndigheterna. Enligt utredning till utskottet har det inte varit möjligt att göra en helhetsbedömning av den gällande paragrafen. Förvaltningsutskottet föreslår att bestämmelsen tas in i den föreslagna 20 §, vars struktur bättre gör det möjligt att lägga till rätten att lämna ut uppgifter utan att ingripa i andra gällande rättigheter att lämna ut uppgifter.

20 §. Utlämnande av uppgifter till vissa myndigheter. Av skäl som framgår av detaljmotiveringen till den föreslagna 19 § ovan föreslår förvaltningsutskottet att skyddspolisens rätt att få information i stället för den föreslagna 19 § 1 mom. 4 punkten fogas som en ny 11 punkt till den föreslagna 20 § 1 mom. Enligt förslaget får Skatteförvaltningen lämna ut uppgifter om beskattningen till skyddspolisens när det är nödvändigt för att förebygga brott som hör till skyddspolisens verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den. Beskattningsuppgifter kan i vissa fall ha en mycket stor betydelse för skyddspolisens verksamhet. Enligt uppgifter som utskottet fått kan det till exempel handla om misstänkt kringgående av sanktioner, finansiering av terrorism eller hybridpåverkan. Beskattningsuppgifterna är nödvändiga vid bedömningen av ekonomisk verksamhet eller andra ekonomiska projekt som misstänks ha koppling till verksamhet som äventyrar den nationella säkerheten. Till dessa viktiga uppgifter räknas sedvanliga uppgifter om den ordinarie beskattningen i Skatteförvaltningens register, men även uppgifter som samlas in i samband med skattekontroller och Skatteförvaltningens specialövervakning. Begärandena om uppgifter är enskilda och Skatteförvaltningen bedömer från fall till fall vilka beskattningsuppgifter som är nödvändiga för att utreda det ärende som begäran gäller.

4. Lag om ändring av 71 § i lagen om Finansinspektionen

71 §. Rätt och skyldighet att lämna ut information. I propositionen föreslås det att 71 § 1 mom. kompletteras med en ny 2 a-punkt, enligt vilken Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna har rätt att på eget initiativ eller på begäran lämna ut information till skyddspolisens för förebyggande av brott som hör till skyddspolisens verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den. Utskottet föreslår att bestämmelsen stryks. Detta eftersom 71 § innehåller en förteckning med 20 punkter över de aktörer till vilka Finansinspektionen får lämna ut information. Enligt grundlagsutskottets utlåtande förutsätter införandet av en ny bestämmelse i förteckningen en bedömning av nödvändighetskriteriet, vilket har konsekvenser också för andra myndigheter. Enligt uppgifter som utskottet fått har det inte varit möjligt att i detta sammanhang totalt revidera den gällande paragrafen. Utskottet föreslår att rätten att lämna ut information till skyddspolisens läggs till som en ny 71 d § i lagen om Finansinspektionen, i stället för en ny 2 a-punkt till 71 § 1 mom. Detta gör det möjligt att lägga till rätten att lämna ut information utan att ingripa i andra gällande rättigheter att lämna ut information.

71 d §. Rätt att lämna ut information till skyddspolisens. På det sätt som framgår av detaljmotiveringen till 71 § ovan föreslår förvaltningsutskottet att rätten att lämna ut information till

Betänkande FvUB 9/2025 rd

skyddspolisen läggs till som en ny 71 d § i lagen om Finansinspektionen, i stället för en ny 2 a-punkt till 71 § 1 mom. Utskottet föreslår till 71 d § 1 mom. en bestämmelse enligt vilken Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna har rätt att på begäran lämna ut information till skyddspolisen om uppgifterna är nödvändiga för förebyggande av brott som hör till skyddspolisens verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den. I den föreslagna bestämmelsen kan det inte ges en heltäckande förteckning över den information som lämnas ut, så förvaltningsutskottet föreslår att utlämnandet av information knyts till nödvändighetskriteriet.

Utskottet föreslår som 71 d § 2 mom. en bestämmelse enligt vilken Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna på eget initiativ har rätt att till skyddspolisen lämna ut information som Finansinspektionen har i sin besittning gällande penningtvätt eller finansiering av terrorism, kringgående av sanktionsbestämmelser eller andra ovanliga transaktioner genom vilka medel överförs till tredjeländer och åtgärderna misstänks äventyra den nationella säkerheten, om informationen är behövlig för förebyggande av brott som hör till skyddspolisens verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som allvarligt hotar den.

Dessutom föreslår utskottet att 71 § 5 mom. tillämpas på det utlämnande av information som avses i 1 och 2 mom. I 71 § 5 mom. föreskrivs om de situationer då Finansinspektionen inte får lämna ut information om den inte har fått samtycke till att informationen lämnas ut.

5. Lag om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

6 §. Syftet med fullgöranderapporter. I propositionen föreslås till 1 mom. en ny 38 punkt enligt vilken fullgöranderapporter utarbetas till stöd för skyddspolisens uppgifter när det gäller att skydda den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den. Eftersom det under utskottsbehandlingen av propositionen genom lag 940/2024 har fogats en ny 38 punkt till lagen, föreslår förvaltningsutskottet att skyddspolisens uppgifter när det gäller att skydda den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den flyttas till en ny 39 punkt.

8. Lag om ändring av 22 b § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

22 b §. Sysselsättningsfondens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ. I den föreslagna paragrafen föreskrivs att sekretessbelagda uppgifter som erhållits med stöd av paragrafen får lämnas vidare för utredande av brott och väckande av åtal samt till skyddspolisen för förebyggande av brott som hör till dess verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den. I sitt utlåtande till förvaltningsutskottet fäster grundlagsutskottet också i fråga om den föreslagna 22 b § uppmärksamhet vid att de bestämmelser om utlämnande av uppgifter som föreslås i propositionen inte är bundna till behövlighets- eller nödvändighetskriteriet på det sätt som grundlagsutskottets etablerade tolkningspraxis förutsätter. Förvaltningsutskottet konstaterar att Sysselsättningsfonden i 22 b § ges rätt att på eget initiativ lämna ut vissa uppgifter, det vill säga uppgifter om lönesumma och arbetslöshetsförsäkringspremie jämte identifikationsuppgifter som gäller en arbetslöshetsförsäkringspremieskyldig arbetsgivare, till olika aktörer. Enligt utskottets uppfattning räknas datainnehållet upp uttömman-

Betänkande FvUB 9/2025 rd

de, så utskottet föreslår att 22 b § 2 mom. kompletteras med ett behovskriterium som gäller utlämnande av uppgifter.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1, 6 och 7 i proposition RP 157/2024 rd utan ändringar.

*Riksdagen godkänner lagförslag 2—5 och 8 i proposition RP 157/2024 rd med ändringar.
(Utskottets ändringsförslag)*

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av 4 kap. 2 § och 6 kap. 5 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) 4 kap. 2 § 3 mom. och 6 kap. 5 §,
av dem 6 kap. 5 § sådan den lyder i lag 573/2019, som följer:

4 kap

Rapporteringskyldighet, tystnadsplikt och avbrytande av transaktioner

2 §

Rapportens form och innehåll

Centralen för utredning av penningtvätt utfärdar närmare föreskrifter om formen för en rapport om tvivelaktiga transaktioner och presentationen av rapportens innehåll.

Betänkande FvUB 9/2025 rd

6 kap

Uppgifter om verkliga förmånstagare

5 §

Den rapporteringsskyldigas, tillsynsmyndighetens och advokatföreningens rapporteringsskyldighet

Om den rapporteringsskyldiga, tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen upptäcker brister eller inkonsekvenser i de uppgifter som registrerats om den verkliga förmånstagaren i fråga om en sådan sammanslutning eller utländsk klassisk trust eller liknande juridisk konstruktion som avses i detta kapitel ska denne trots bestämmelserna om sekretess och utan obefogat dröjsmål meddela den personuppgiftsansvarige till vilka delar uppgifterna är bristfälliga eller inkonsekventa.

På uppmaning av den personuppgiftsansvarige ska de uppgifter som avses i 1 mom. uppdateras för registret utan obefogat dröjsmål. Bestämmelser om uppmaningen och den anteckning som ska göras i registret på basis av en i 1 mom. avsedd anmälan finns i 5 § 4 mom. i handelsregisterlagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 3 och 4 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017) 3 § 3 mom. 17 punkten och 7 mom. samt 4 § 4 mom.,

av dem 3 § 3 mom. 17 punkten sådan den lyder i lag 576/2019 samt 4 § 4 mom. sådant det lyder i lag 815/2022, och

fogas till 3 § 3 mom., sådant det lyder i lag 576/2019, nya 18 och 19 punkter som följer:

Betänkande FvUB 9/2025 rd

3 §

Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I penningtvätsregistret får registreras namnet på den rapporterade personen och arbetsgivarens identifieringsuppgifter samt följande uppgifter om den rapporterade personen som behövs för syftet med informationssystemet:

17) fotografi eller ansiktsbild **samt ett fotografi eller en ansiktsbild som behandlats med hjälp av särskilda tekniska identifieringsmetoder** för identifiering av personen, om det med tanke på behandlingen av ärendet är nödvändigt att registrera dessa; ~~behandling av fotografiet eller ansiktsbilden med hjälp av särskilda tekniska identifieringsmetoder är tillåten, om det är nödvändigt med tanke på behandlingen av ärendet,~~

18) ~~personen~~ politiska åsikter eller religiösa övertygelse, om registreringen **i anslutning till ett visst fall eller en viss samlad utredning** är nödvändig med tanke på behandlingen av ärendet,

19) etniskt ursprung, om registreringen **i anslutning till ett visst fall eller en viss utredning** är nödvändig med tanke på behandlingen av ärendet.

Uppgifterna i penningtvätsregistret stryks ur registret senast vid utgången av det kalenderår då tio år har förflutit från det att anteckningen gjordes, dock så att om de mottagna uppgifterna tagits med i en samlad utredning stryks uppgifterna senast vid utgången av det kalenderår då tio år har förflutit från det att den samlade utredningen inleddes. Uppgifter som avses i 2 § 1 mom. 7 punkten ska strykas utan dröjsmål om frysningsbeslutet upphävs med stöd av 12 § i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism.

4 §

Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter

Uppgifterna i penningtvätsregistret får oberoende av sekretessbestämmelserna användas och lämnas ut endast för att förhindra, avslöja och utreda samt till undersökning föra penningtvätt och finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fått eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt brott som avses i bilaga I till Europolförordningen och för att skydda den nationella säkerheten. Centralen för utredning av penningtvätt får lämna ut uppgifter också utan begäran. Dessutom får uppgifter lämnas ut till utrikesministeriet för skötsel av uppgifter enligt 9 § i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism och till utmätningsmannen för skötsel av uppgifter enligt 14 § i den lagen och uppgifter enligt 2 b § i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967). Uppgifter får lämnas ut också till en behörig tillsynsmyndighet och en advokatförening som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, om den uppgift som lämnas ut är nödvändig

Betänkande FvUB 9/2025 rd

för att den behöriga tillsynsmyndigheten eller advokatföreningen ska kunna utföra de uppgifter som avses i den lagen. Uppgifter får lämnas ut till Finansinspektionen, om uppgifterna är nödvändiga för utförandet av de i kreditinstitutslagen (610/2014) föreskrivna uppgifter som krävs för en bedömning av risken för penningtvätt och finansiering av terrorism. Motsvarande i detta moment avsedda nödvändiga uppgifter får lämnas ut också till Europeiska centralbanken när den sköter uppgifter som avses i rådets förordning (EU) nr 1024/2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut. Uppgifter får också lämnas till Europol. Sådant beslut om utlämnande av uppgifter som avses i detta moment fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. Uppgifter som avses i detta moment får lämnas ut som en datamängd eller i elektronisk form. Polisen, Tullen, Gränsbevakningsväsendet och åklagarna har rätt att få finansiell information och finansiella analyser från centralen för utredning av penningtvätt för förhindrande, avslöjande och utredning av brott som avses i bilaga I till Europolförordningen och för att föra sådana brott till åtalsprövning.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999) 18 § 1 mom. 14 punkten, ~~rubriken för 19 § och 19 § 3 punkten~~ och 20 § 9 punkten,
av dem 18 § 1 mom. 14 punkten sådan den lyder i lag 723/2019, ~~19 § 3 punkten sådan den lyder i lag 916/2019~~ och 20 § 9 punkten sådan den lyder i lag 1025/2019, samt
fogas till 18 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 1108/2006, 504/2008, 525/2009, 499/2015, 1146/2015, 529/2017, 1128/2017, 22/2018, 228/2019, 723/2019, 865/2019 och 287/2021, en ny 15 punkt, ~~till 19 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 916/2019, en ny 4 punkt~~ och till 20 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1500/2011, 1128/2017, 1345/2018, 228/2019, 916/2019, 1025/2019 och 1173/2019, en ny 10 **och 11** punkt som följer:

Betänkande FvUB 9/2025 rd

18 §

Skatteförvaltningens rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter

Skatteförvaltningen kan trots bestämmelserna om sekretess på eget initiativ lämna ut beskattningsuppgifter jämte identifieringsuppgifter om den skattskyldige

14) till Konkurrens- och konsumentverket sådana uppgifter om förbjudna konkurrensbegränsningar mellan näringsidkare och om missbruk av dominerande marknadsställning som kan ha betydelse vid tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i 5 och 7 § i konkurrenslagen (948/2011) samt av artiklarna 101 och 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

15) till Patent- och registerstyrelsen **om sådana uppgifter** som konstaterats i samband med skattekontroll eller i något annat sammanhang och **är behövliga** vid säkerställandet av att registeruppgifterna om verkliga förmånstagare är korrekta och uppdaterade.

~~19 §~~

~~*Utlämnande av uppgifter till åklagar- och förundersökningsmyndigheter samt skyddspolisen*~~

~~Skatteförvaltningen kan utan hinder av sekretessskyldigheten i enskilda fall på begäran lämna ut beskattningsuppgifter jämte identifieringsuppgifter om den skattskyldige till~~

~~3) åklagar- och förundersökningsmyndigheter samt domstolar för bestämmande av det dagsbetsbelopp som avses i 2 a kap. 2 § i strafflagen;~~

~~4) skyddspolisen för förebyggande av brott som hör till dess verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den.~~

20 §

Utlämnande av uppgifter till vissa myndigheter

Skatteförvaltningen kan utan hinder av sekretessskyldigheten på begäran

9) till Lantmäteriverket lämna ut behövliga uppgifter om betalning av överlåtelseskatt för anteckning i den aktiebok som avses i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) och för anteckning i det lagfarts- och inteckningsregister som avses i jordabalken (540/1995),

10) till Patent- och registerstyrelsen lämna ut sådana beskattningsuppgifter samt identifieringsuppgifter om den skattskyldige som är nödvändiga för säkerställandet av att de uppgifter om verkliga förmånstagare som registrerats med stöd av 6 kap. 4 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och 5 § i handelsregisterlagen (564/2023) är korrekta och uppdaterade,

11) till skyddspolisen lämna ut sådana beskattningsuppgifter samt identifieringsuppgifter om den skattskyldige som är nödvändiga för att förebygga brott som hör till skyddspolisens verksam-

Betänkande FvUB 9/2025 rd

hetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av ~~71 §~~ i lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

~~ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) det inledande stycket i 71 § 1 mom. samt fogas till~~ lagen om Finansinspektionen (878/2008) en ny 71 d § som följer:

~~71 §~~

~~Rätt och skyldighet att lämna ut information~~

~~Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Finansinspektionen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att på eget initiativ och på begäran lämna ut information till~~

~~2 a) skyddspolisen för förebyggande av brott som hör till dess verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den,~~

71 d § (Ny)

Rätt att lämna ut information till skyddspolisen

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Finansinspektionen rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna på begäran lämna ut information till skyddspolisen om informationen är nödvändig för förebyggande av brott som hör till skyddspolisens verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den.

Finansinspektionen har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna på eget initiativ till skyddspolisen lämna ut information som Finansinspektionen har i sin besittning gällande pen-

Betänkande FvUB 9/2025 rd

ningtvätt eller finansiering av terrorism, kringgående av sanktionsbestämmelser eller andra ovanliga transaktioner genom vilka medel överförs till tredjeländer och åtgärderna misstänks äventyra den nationella säkerheten, om informationen är behövlig för förebyggande av brott som hör till skyddspolisens verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som allvarligt hotar den.

På utlämnande av den information som avses ovan i 1 och 2 mom. tillämpas det som föreskrivs i 71 § 5 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 38 punkten, sådan den lyder i lag 940/2024, och
fogas till 6 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 308/2016, 858/2016, 1159/2016, 1413/2016, 1419/2016, 324/2017, 454/2017, 1112/2017, 404/2018, 414/2018, 722/2019, 1399/2019, 624/2020, 1264/2020, 488/2021, 690/2021, 1134/2021, 495/2022, 713/2022, 1119/2022, 1327/2022, 1340/2022, 1355/2022, 743/2023, ~~och~~ 190/2024 och 940/2024, en ny 39 punkt som följer:

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

38) bedömning av anbud som lämnats vid en konkurrensutsättning, beviljande av utnyttjandetillstånd och säkerställande av att villkoren i ett utnyttjandetillstånd iakttas enligt lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen (937/2024) samt för möjligheten att kontrollera huruvida de av prövning beroende grunderna för uteslutning enligt 81 § 1 mom. i lagen om offentlig upphandling och koncession föreligger, som det hänvisas till i 11 § 1 mom. i lagen om havsbaserad vindkraft i den ekonomiska zonen,

Betänkande FvUB 9/2025 rd

39) skyddspolisens uppgifter när det gäller att skydda den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 255 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) den svenska språkdräkten i 255 § 1 mom. 6 punkten, sådan den lyder i lag 253/2020, och

fogas till 255 § 1 mom., sådant det lyder i lag 253/2020, en ny 7 punkt som följer:

255 §

Försäkringsanstaltens rätt att lämna ut uppgifter

Utöver vad som förskrivs i offentlighetslagen har en försäkringsanstalt rätt att, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information, lämna ut uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

7) till skyddspolisens får uppgifter lämnas ut till den del de är nödvändiga för förebyggande av brott som hör till dess verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 205 § i lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) rubriken för 205 § och 205 § 3 mom., av
dem 205 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1247/2016, som följer:

205 §

Utlämnande av uppgifter för utredning av brott och missbruk samt för skyddande av den nationella säkerheten

Pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till förundersöknings- och åklagarmyndigheterna lämna ut uppgifter som avses i 2 mom. till den del dessa är nödvändiga för utredande av brott och väckande av åtal samt till skyddspolisen till den del uppgifterna är nödvändiga för förebyggande av brott som hör till dess verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 22 b § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 22 b § 2 mom., sådant det lyder i lag 542/2012, som följer:

Betänkande FvUB 9/2025 rd

22 b §

Sysselsättningsfondens rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Sekretessbelagda uppgifter som erhållits med stöd av denna paragraf får lämnas vidare **om de är behövliga** för utredande av brott och väckande av åtal samt till skyddspolisen för förebyggande av brott som hör till dess verksamhetsområde och för skyddande av den nationella säkerheten mot verksamhet som utgör ett allvarligt hot mot den. Uppgifterna ska utplånas genast när de inte längre behövs.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 9.4.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mauri Peltokangas saf
vice ordförande Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Alviina Alametsä gröna
medlem Petri Honkonen cent
medlem Juha Hänninen saml
medlem Christoffer Ingo sv
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Anna Kontula vänst
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Mira Nieminen saf
medlem Saku Nikkanen sd
medlem Eemeli Peltonen sd
medlem Hanna Räsänen cent
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Paula Werning sd
medlem Ben Zyskiewicz saml.

Sekreterare var

plenarråd Sanna Helopuro.